

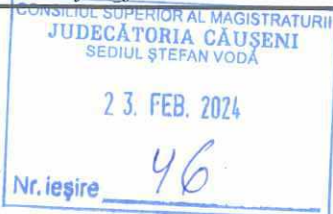
CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII
DIN REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CĂUȘENI
SEDIUL ȘTEFAN VODĂ

MD 4201, or. Ștefan Vodă str. G. Vieru 6
Tel. (0242) 2-26-59 .fax. (0242)2-26-59
e-mail : jsv@justice.md

ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
СУД КЭУШЭНЬ
С МЕСТОМ РАСПОЛОЖЕНИЯ
ШТЕФАН ВОДЭ

MD 4201 , г.Штефан Водэ ,ул.Г. Вьеру 6
Тел. (0242) 2-26-59 .fax. (0242)2-26-59
e-mail : jsv@justice.md

Curtea Constituțională

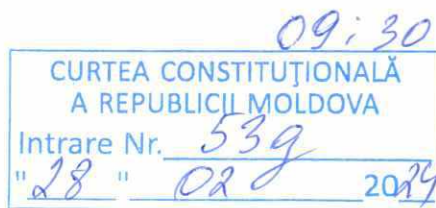
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28.

Judecătoria Căușeni sediul Ștefan Vodă, Vă remite dosarul cu nr.21ji-27/23 pe numele lui Bargan Gheorghe privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă: dosarul pe 103(o sută trei) file.

Judecător

A.Postu

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoana fizică****1. Nume:** Pascal**2. Prenume:** Iuliana**A.3. Instanța de judecată****1. Denumirea instanței de judecată/sediu:** Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă**2. Judecător/complet de judecată:** Postu Aliona**4. Adresa instanței de judecată:** or. Ștefan Vodă, str. Grigore Vieru, 6

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Prin sentința Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 27 iulie 2018 Bargan Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3), art. 179 alin. (1) Cod penal. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor se stabilește definitiv lui Bargan Gheorghe pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani. Conform art. 90 Cod penal executarea pedepselor în privința lui Bargan Gheorghe să fie suspendată condiționat cu un termen de probă de 2 (doi) ani

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019 s-au admis apelul comun al părților vătămate Onofrei Alexei și Onofrei Serghei, s-a casat sentința parțial, în partea executării pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia: Lui Mafteuța Constantin, Bargan Gheorghe și Mazuru Dan, recunoscuți culpabili în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (1), art. 287 alin. (3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei definitive în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, de 4 (patru) ani închisoare fiecare, de exclus suspendarea condiționată a executării pedepsei prevăzută de art. 90 Cod penal. În rest sentința atacată a fost menținută.

Potrivit deciziei Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2019 s-a respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Leșan Nicolae în numele inculpaților, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, în cauza penală în privința lui Mazuru Dan, Mafteuța Constantin și Bargan Gheorghe, cu menținerea hotărârii atacate.

Astfel, Bargan Gheorghe a fost condamnat definitiv sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani închisoare.

Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, se stabilește că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8.”

Potrivit Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, art. 6 alin. (1) Prevederile art. 1–5 nu se aplică persoanei: lit. d) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr. 985/2002: art. 135–139, art. 140 alin. (2), art. 140¹–145, art. 151, art. 158 alin. (2)–(4), art. 160 alin. (3), art. 164 alin. (2) și (3), art. 165, art. 166 alin. (2) și (3), art.

² parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

166¹ și 167, art. 168 alin. (2) și (3), art. 169 alin. (2), art. 171 și 172, art. 174–175¹, art. 179 alin. (3), art. 181², art. 183 alin. (2), art. 186 alin. (5), art. 187 alin. (2)–(5), art. 188, art. 189 alin. (2)–(6), art. 190 alin. (5), art. 191 alin. (5), art. 196 alin. (4), art. 201¹, art. 205 și 206, art. 208–209, art. 211 alin. (2), art. 212 alin. (2)–(4), art. 213, art. 216 alin. (3), art. 217 alin. (4), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217³, art. 217⁴ alin. (2) și (3), art. 217⁶, art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2) și (3), art. 236 și 237, art. 238 alin. (2), art. 239 alin. (2), art. 239¹ și 239², art. 240 alin. (3) și (4), art. 243 și 244, art. 245–246¹, art. 247 alin. (2), art. 248 alin. (3)–(7), art. 248¹ și 248², art. 252 alin. (2)–(4), art. 257 și 258, art. 260¹–261¹, art. 264 alin. (2)–(6), art. 264¹, art. 275, art. 278–280, art. 282–286, art. 289–289³, art. 292, art. 295 alin. (1)–(6), art. 295¹ alin. (1) și (2), art. 295² alin. (1)–(3), art. 303–315, art. 322 alin. (2)–(6), art. 324–329, art. 330², art. 332–335¹, art. 337–343, art. 344 alin. (2), art. 345, art. 347, art. 349, art. 352 alin. (3), art. 360, art. 362¹ alin. (3), art. 365 alin. (2) și (3), art. 368 alin. (2), art. 369 alin. (3), art. 370 alin. (2) și (3), art. 385–388.

Faptele comise de către Bargan Gheorghe prevăzute la art. 287 alin. (3), 179 alin. (1) Cod penal nu sunt încadrate alin. (6) lit. d) al Legii nr. 243 cu privire la aplicare actului de amnistie, astfel în privința lui poate fi aplicat actul de amnistie.

În acest sens pe rolul Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă a fost depusă acțiunea privind aplicarea amnistiei care este imperioasă.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul sesizării constituie omisiunea din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, care stabilește că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8.”

Însă Legea privind amnistia, nominalizată nu prevede modul de aplicare a amnistiei pentru persoanele condamnate care nu se dețin în Penitenciar.

Astfel, conform articolului 1 al Legii, aliniatul 2) Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și

³ Această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale raționale. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

Conform alin. (4) Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Legiuitorul nu prevede cine va evalua posibilitatea aplicării amnistiei în privința unei persoane condamnate la pedeapsă cu închisoare, care nu se află în cadrul unui Penitenciar din Republica Moldova.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Considerăm că omisiunea indicată vine în contradicție cu articolele 16, 20, 26 a Constituției Republicii Moldova

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Egalitatea în drepturi este un drept prin care statul ocrotește toți cetățenii. Omisiunea din Lege care nu prevede modul de aplicare a prevederilor Legii aminsitiei în privința tuturor cetățenilor Republicii Moldova, independent de faptul dacă este reținut sau nu, plasat în Penitenciar sau nu, vine în contradicție cu pricipiul egalității.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Practica judiciară creată pe cauze examinate de judecătorii de instrucție, din cauza omisiunii create, constată respingerea cererilor depuse de persoanele condamnate care din varii motive nu se află pe teritoriul Republicii Moldova sau nu se dețin în Penitenciare. Principiul accesului liber la justiție nu poate fi aplicat și nu se respectă în situația expusă mai sus și anume că persoanele condamnate vizate nu se pot adresa în instanță pentru aplicarea amnistiei.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Principiul prevăzut în articolul 26 din Constituția Republicii Moldova asigură fiecare cetățean al Republicii Moldova cu dreptul de a reacționa legitim la încălcarea drepturilor sale. Or, omisiunea din Legea cu privire la amnistie vine în contradicție cu principiul menționat, avocatul fiind în imposibilitate de a acționa prin pârghii legitime, care nu sunt prevăzute de Lege.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Egalitatea în drepturi este un drept prin care statul ocrotește toți cetățenii. Omisiunea din Lege care nu prevede modul de aplicare a prevederilor Legii aminsitiei în privința tuturor cetățenilor Republicii Moldova, independent de faptul dacă este reținut sau nu, plasat în Penitenciar sau nu, vine în contradicție cu principiul egalității.

Curtea a notat că articolul 16 din Constituție, corespondentul articolului 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nu poate fi aplicat de sine stătător, ci doar dacă este coroborat cu un drept fundamental. Principiul nediscriminării nu constituie o problemă de constituționalitate atît timp cît nu este afectat un drept fundamental. Acest articol operează prin completarea celorlalte dispoziții constituționale. În cauza *Emel Boyraz v. Turcia*, 2 decembrie 2014, § 40, Curtea Europeană a menționat că "articolul 14 din Convenție protejează persoanele aflate în situații similare de tratamentele diferite, nejustificate, pentru a se bucura de drepturile și libertățile lor din Convenție. Această dispoziție nu are o existență independentă, deoarece produce efecte numai în legătură cu drepturile și libertățile protejate de celelalte dispoziții substanțiale ale Convenției și ale Protocoalelor la aceasta. Totuși, aplicarea articolului 14 nu presupune încălcarea uneia sau mai multor din aceste dispoziții și manifestă un caracter autonom. Pentru ca articolul 14 să devină aplicabil, este suficient ca faptele unui caz să intre în sfera unei alte dispoziții substanțiale a Convenției sau a Protocoalelor la aceasta".

Respectarea principiului egalității presupune acordarea aceluiași avantaj pentru toți cetățenii aflate în situații similare, cu excepția cazului în care se demonstrează că tratamentul diferențiat este justificat în mod obiectiv și rezonabil. Această condiție demonstrează că principiul

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește un scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

egalității nu are în vedere interzicerea oricărui tratament diferențiat, ci doar a tratamentelor diferențiate nejustificate.

Curtea Europeană a subliniat că, pentru a exista o problemă din perspectiva articolului 14, trebuie să existe un tratament diferențiat aplicat persoanelor aflate în situații comparabile. Un asemenea tratament diferențiat este discriminatoriu dacă nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă; cu alte cuvinte, dacă nu urmărește un scop legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, în sensul articolului 14.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Practica judiciară creată pe cauze examinate de judecătorii de instrucție, din cauza omisiunii create, constată respingerea cererilor depuse de persoanele condamnate care din varii motive nu se află pe teritoriul Republicii Moldova sau nu se dețin în Penitenciare. Principiul accesului liber la justiție nu poate fi aplicat și nu se respectă în situația expusă mai sus și anume că persoanele condamnate vizate nu se pot adresa în instanță pentru aplicarea amnistiei.

Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie unul practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. Efectivitatea dreptului în discuție reclamă ca persoanele să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor lor (HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 29; HCC nr. 5 din 3 martie 2022, § 60).

În jurisprudența sa cu privire la accesul la justiție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că articolul 6 § 1 din Convenție include „dreptul la un tribunal”. Articolul 6 § 1 asigură oricărei persoane dreptul de a formula o cerere referitoare la drepturile și obligațiile sale în fața unei instanțe. Astfel, pentru ca dreptul de acces la un tribunal să se bucure de efectivitate, persoanele trebuie să aibă posibilitatea clară și practică de a contesta actele care constituie ingerințe în drepturile lor (a se vedea Beneficio Cappella Paolini v. San Marino, 13 iulie 2004, § 28). Curtea Europeană a stabilit că dreptul de acces la un tribunal nu include doar dreptul de a iniția o acțiune în justiție, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (Fălie v. România, 19 mai 2015, § 22 și § 24; Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România [MC], 29 noiembrie 2016, § 86).

Norma legală, în speță, Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 nu permite condamnatului Bargan Gheorghe să formuleze o cerere privind aplicarea amnistiei, or nu se prevede ce procedure legale urmează să traverseze spre emiterea unei încheieri de admitere a cererii.

Așadar, de vreme ce norma pusă în discuție interzice persoanei condamnate să i se aplice amnistia, el întrunind condițiile, articolul 20 din Constituție devine incident. (cauza LUPENI GREEK CATHOLIC PARISH AND OTHERS v. ROMANIA)

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Principiul prevăzut în articolul 26 din Constituția Republicii Moldova asigură fiecare cetățean al Republicii Moldova cu dreptul de a reacționa legitim la încălcarea drepturilor sale. Or, omisiunea din Legea cu privire la amnistie vine în contradicție cu principiul menționat, avocatul fiind în imposibilitate de a acționa prin pârghii legitime, care nu sunt prevăzute de Lege.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul de acces la un tribunal, nu obligă statele contractante să instituie tribunale de apel sau de recurs în cauzele civile. Totuși, acolo unde există asemenea tribunale, garanțiile articolului 6 trebuie respectate, persoanelor garantându-li-se un drept efectiv de acces la un tribunal (*Reichman v. Franța*, 12 iulie 2016, § 29).

Din această jurisprudență a Curții Europene rezultă că statul Republica Moldova trebuie să garanteze un drept efectiv de acces la un tribunal atunci când instituie un asemenea tribunal. Această concluzie este impusă și de articolul 20 alin.(1) din Constituție, care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. De asemenea, concluzia este confirmată de articolul 119 din Constituție, potrivit căruia, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Totuși, Curtea reiterează că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut. Acesta poate fi limitat. Limitările accesului la un tribunal trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop

legitim și să fie proporționale, pentru a nu fi afectată însăși esența dreptului (a se vedea HCC nr.23 din 5 august 2021, § 56).

88

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

actele anexate la materialele dosarului nr. 1-23137873-18-21 ji-26092023-1

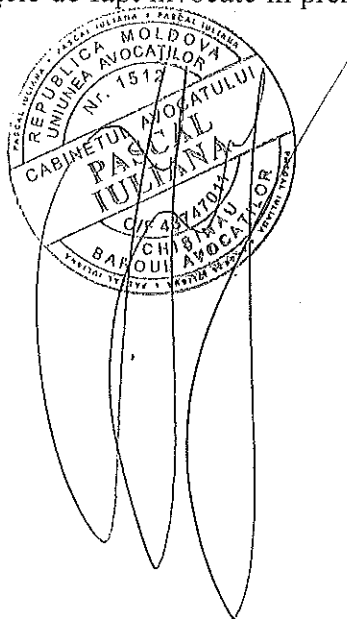
Pe partea a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Autorul declară că circumstanțele de fapt invocate în prezenta sesizare sunt autentice, veridice și exacte.

Avocat PASCAL Iuliana

02 februarie 2024

ÎNCHEIERE

22 februarie 2024

or. Ștefan Vodă

Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței judecătorul

Grefier

Cu participarea:

Avocatului Pascal Iuliana

Procurorul Covalenco Alexandru

În lipsa condamnatului Bargan Gheorghe-citat legal.

Postu Aliona

Salcuțan Silvia

examinând în ședință de judecată publică, cererea avocatului Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu liberarea acestuia de executarea pedepsei, la cererea avocatului Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

a c o n s t a t a t:

1. În procedura Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) se află spre examinarea cererea avocatului Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu liberarea acestuia de executarea pedepsei.
2. În ședința de judecată avocatul Pascal Iuliana, a solicitat sesizarea Curții Constituționale, în vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, care stabilește că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8.”
3. În motivarea Sesizării s-a invocat că: Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 27 iulie 2018 Bargan Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3), art. 179 alin. (1) Cod penal. în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor se stabilește definitiv lui Bargan Gheorghe pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani. Conform art. 90 Cod penal executarea pedepselor în privința lui Bargan Gheorghe să fie suspendată condiționat cu un termen de probă de 2 (doi) ani.
4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019 s-au admis apelul comun al părților vătămate Onofrei Alexei și Onofrei Serghei, s-a casat sentința parțial, în partea executării pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia: Lui Mașteuța Constantin, Bargan Gheorghe și Mazuru Dan, recunoscuți culpabili în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (1), art. 287 alin. (3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei definitive în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, de 4 (patru) ani închisoare fiecăruia, de exclus suspendarea condiționată a executării pedepsei prevăzută de art. 90 Cod penal, în rest sentința atacată a fost menținută.
5. Potrivit deciziei Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2019 s-a respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Leșan Nicolae în numele inculpaților, împotriva deciziei Colegiului

- penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, în cauza penală în privința lui Mazuru Dan, Mafteuța Constantin și Bargan Gheorghe, cu menținerea hotărârii atacate.
6. Astfel, Bargan Gheorghe a fost condamnat definitiv sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani închisoare.
 7. Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, se stabilește că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8.” Potrivit Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, art. 6 alin. (1) Prevederile art. 1-5 nu se aplică persoanei: lit. d) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr. 985/2002: art. 135-139, art. 140 alin. (2), art. 140¹—145, art. 151, art. 158 alin. (2)—(4), art. 160 alin. (3), art. 164 alin. (2) și (3), art. 165, art. 166 alin. (2) și (3), art. 166¹ și 167, art. 168 alin. (2) și (3), art. 169 alin. (2), art. 171 și 172, art. 174-175¹, art. 179 alin. (3), art. 181², art. 183 alin. (2), art. 186 alin. (5), art. 187 alin. (2)-(5), art. 188, art. 189 alin. (2)—(6), art. 190 alin. (5), art. 191 alin. (5), art. 196 alin. (4), art. 201¹, art. 205 și 206, art. 208-209, art. 211 alin. (2), art. 212 alin. (2)—(4), art. 213, art. 216 alin. (3), art. 217 alin. (4), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217¹, art. 217² alin. (2) și (3), art. 217⁶, art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2) și (3), art. 236 și 237, art. 238 alin., art. 239 alin. (2), art. 239¹ și 239², art. 240 alin. (3) și (4), art. 243 și 244, art. 245-246¹, art. 247 alin. (2), art. 248 alin. (3)-(7), art. 248¹ și 248², art. 252 alin. (2)-(4), art. 257 și 258, art. 260¹-261 art. 264 alin. (2)-(6), art. 264¹, art. 275, art. 278-280, art. 282-286, art. 289-289³, art. 292, art. 295 alin. (1)—(6), art. 295¹ alin. (1) și (2), art. 295² alin. (1)-(3), art. 303-315, art. 322 alin. (2)-(6), art. 324-329, art. 330², art. 332-335¹, art. 337-343, art. 344 alin. (2), art. 345, art. 347, art. 349, art. 352 alin., art. 360, art. 362¹ alin. (3), art. 365 alin. (2) și (3), art. 368 alin. (2), art. 369 alin. (3), art. 370 alin. (2) și (3), art. 385-388.
 8. Faptele comise de către Bargan Gheorghe prevăzute la art. 287 alin. (3), 179 alin. (1) Cod penal nu sunt încadrate alin. (6) lit. d) al Legii nr. 243 cu privire la aplicare actului de amnistie, astfel în privința lui poate fi aplicat actul de amnistie.
 9. În acest sens pe rolul Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă a fost depusă acțiunea privind aplicarea amnistiei.
 10. Obiectul sesizării constituie omisiunea din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, care stabilește că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8.”
 11. Însă Legea privind amnistia, nominalizată nu prevede modul de aplicare a amnistiei pentru persoanele condamnate care nu se dețin în Penitenciar.
 12. Astfel, conform articolului 1 al Legii, aliniatul 2) Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare - comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

la
de
ste
pate
utării
ic
lența
ă
(1)
nate
02:
(3),
(3),
art.
lin.
—
in.
39
2),
54
n.
rt.
t.
)
il
il
1

- 13. Conform alin. (4) ~~Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate - de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.~~
- 14. Legiuitorul nu prevede cine va evalua posibilitatea aplicării amnistiei în privința unei persoane condamnate la pedeapsă cu închisoare, care nu se află în cadrul unui Penitenciar din Republica Moldova.
- 15. Considerăm că omisiunea indicată vine în contradicție cu articolele 16, 20, 26 a Constituției Republicii Moldova.
- 16. Articolul 16 Egalitatea: Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- 17. Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 18. Egalitatea în drepturi este un drept prin care statul ocrotește toți cetățenii. Omisiunea din Lege care nu prevede modul de aplicare a prevederilor Legii amnistiei în privința tuturor cetățenilor Republicii Moldova, independent de faptul dacă este reținut sau nu, plasat în Penitenciar sau nu, vine în contradicție cu principiul egalității.
- 19. Curtea a notat că articolul 16 din Constituție, corespondentul articolului 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nu poate fi aplicat de sine stătător, ci doar dacă este coroborat cu un drept fundamental. Principiul nediscriminării nu constituie o problemă de constituționalitate atît timp cît nu este afectat un drept fundamental. Acest articol operează prin completarea celorlalte dispoziții constituționale. In cauza Emel Boyraz v. Turcia, 2 decembrie 2014, § 40, Curtea Europeană a menționat că "articolul 14 din Convenție protejează persoanele aflate în situații similare de tratamentele diferite, nejustificate, pentru a se bucura de drepturile și libertățile lor din Convenție. Această dispoziție nu are o existență independentă, deoarece produce efecte numai în legătură cu drepturile și libertățile protejate de celelalte dispoziții substanțiale ale Convenției și ale Protocoalelor la aceasta. Totuși, aplicarea articolului 14 nu presupune încălcarea uneia sau mai multor din aceste dispoziții și manifestă un caracter autonom. Pentru ca articolul 14 să devină aplicabil, este suficient ca faptele unui caz să intre în sfera unei alte dispoziții substanțiale a Convenției sau a Protocoalelor la aceasta".
- 20. Respectarea principiului egalității presupune acordarea acelorași avantaje tuturor persoanelor aflate în situații similare, cu excepția cazului în care se demonstrează că tratamentul diferențiat este justificat în mod obiectiv și rezonabil. Această condiție demonstrează că principiul egalității nu are în vedere interzicerea oricărui tratament diferențiat, ci doar a tratamentelor diferențiate nejustificate.
- 21. Curtea Europeană a subliniat că, pentru a exista o problemă din perspectiva articolului 14, trebuie să existe un tratament diferențiat aplicat persoanelor aflate în situații comparabile. Un asemenea tratament diferențiat este discriminatoriu dacă nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă; cu alte cuvinte, dacă nu urmărește un scop legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, în sensul articolului.
- 22. Articolul 20 Accesul liber la justiție.
- 23. Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- 24. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.
- 25. Practica judiciară creată pe cauze examinate de judecătorii de instrucție, din cauza omisiunii create, constată respingerea cererilor depuse de persoanele condamnate care din varii motive nu se află pe teritoriul Republicii Moldova sau nu se dețin în Penitenciare. Principiul accesului liber la justiție nu poate fi aplicat și nu se respectă în situația expusă mai sus și anume că persoanele condamnate vizate nu se pot adresa în instanță pentru aplicarea amnistiei.
- 26. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie unul practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. Efectivitatea dreptului în discuție reclamă ca persoanele să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un

act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor lor (HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 29; HCC nr. 5 din 3 martie 2022, §.60).

27. În jurisprudența sa cu privire la accesul la justiție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că articolul 6 § 1 din Convenție include „dreptul la un tribunal”. Articolul 6 § 1 asigură oricărei persoane dreptul de a formula o cerere referitoare la drepturile și obligațiile sale în fața unei instanțe. Astfel, pentru ca dreptul de acces la un tribunal să se bucure de efectivitate, persoanele trebuie să aibă posibilitatea clară și practică de a contesta actele care constituie ingerințe în drepturile lor (a se vedea Beneficio Cappella Paolini v. San Marino, 13 iulie 2004, § 28). Curtea Europeană a stabilit că dreptul de acces la un tribunal nu include doar dreptul de a iniția o acțiune în justiție, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (Fălie v. România, 19 mai 2015, § 22 și § 24; Parohia Greco- Catolică Lupeni și alții v. România [MC], 29 noiembrie 2016, § 86).
28. Norma legală, în speță, Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 nu permite condamnatului Bargan Gheorghe să formuleze o cerere privind aplicarea amnistiei, or nu se prevede ce procedură legală urmează să traverseze spre emiterea unei încheieri de admitere a cererii.
29. Așadar, de vreme ce norma pusă în discuție interzice persoanei condamnate să i se aplice amnistia, el întrunind condițiile, articolul 20 din Constituție devine incident, (cauza LUPENI GREEK CATHOLIC PARISH AND OTHERS v. ROMANIA).
30. Articolul 26 Dreptul la apărare
31. Dreptul la apărare este garantat.
32. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
33. Principiul prevăzut în articolul 26 din Constituția Republicii Moldova asigură fiecare cetățean al Republicii Moldova cu dreptul de a reacționa legitim la încălcarea drepturilor sale. Or, omisiunea din Legea cu privire la amnistie vine în contradicție cu principiul menționat, avocatul fiind în imposibilitate de a acționa prin pârghii legitime, care nu sunt prevăzute de Lege.
34. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul de acces la un tribunal, nu obligă statele contractante să instituie tribunale de apel sau de recurs în cauzele civile. Totuși, acolo unde există asemenea tribunale, garanțiile articolului 6 trebuie respectate, persoanelor garantându-li-se un drept efectiv de acces la un tribunal (*Reichman v. Franța*, 12 iulie 2016, § 29).
35. Din această jurisprudență a Curții Europene rezultă că statul Republica Moldova trebuie să garanteze un drept efectiv de acces la un tribunal atunci când instituie un asemenea tribunal. Această concluzie este impusă și de articolul 20 alin.(1) din Constituție, care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. De asemenea, concluzia este confirmată de articolul 119 din Constituție, potrivit căruia, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.
36. Totuși, Curtea reiterează că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut. Acesta poate fi limitat. Limitările accesului la un tribunal trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporționale, pentru a nu fi afectată însăși esența dreptului (a se vedea HCC nr.23 din 5 august 2021, § 56).
37. Procurorul Covalenco Alexandru în cadrul ședinței de judecată a pledat pentru respingerea sesizării înaintate de către avocata Pascal Iuliana.
38. *Aprecierea instanței:*
39. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată, întemeiată și care urmează a fi admisă din următoarele considerente.
40. Din conținutul cererii înaintate urmează că avocatul Pascal Iuliana, a solicitat sesizarea Curții Constituționale, în vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii

Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, care stabilește că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8.”

- 41. În conformitate cu dispoziția art.7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.
- 42. Potrivit art.135 alin.(1) lit. a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.
- 43. Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art. 4 alin.(1) lit. a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.
- 44. La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:
 - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
 - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
 - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;
- 45. Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:
 - (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
 - (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
 - (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
 - (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
- 46. Totodată Curtea Constituțională menționează că, controlul constituțional al ~~prevederilor~~ contestate îl constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. ~~Judecătorii~~ ~~Judecătorii~~ de drept comun nu dispun de drept de a refuza în Sesizarea Curții Constituționale, ~~cu excepția~~ circumstanțelor indicate la paragraful 82.
- 47. Reieșind din considerentele menționate a cadrului normativ de referință, în speță, ~~instanța de~~ judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.
- 48. Totodată instanța de judecată conchide că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care să aibă ca obiect prevederile stipulate. Mai mult decât atât norma invocată drept neconstituțională urmează a fi aplicată la examinarea prezentei cauze contravenționale în instanța de fond.

49. Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatului Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe privind ridicarea excepției de neconstituționalitate
50. Ținând cont de faptul că, instanța de judecată a admis cererea înaintată, în conformitate cu prevederile pct.81 al Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 consideră necesar a suspenda examinarea cauzei intentată la cererea avocatului Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu liberarea acestuia de executarea pedepsei.
51. În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

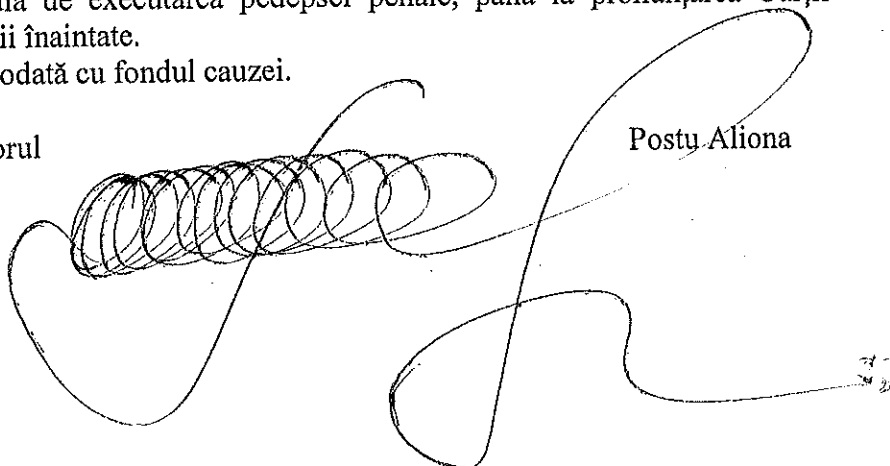
Se admite cererea înaintată de avocatul Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe.

Se suspendă examinarea cererii înaintată de către avocatul Pascal Iuliana, în interesele condamnatului Bargan Gheorghe cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu liberarea acestuia de executarea pedepsei penale, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței, judecătorul

Postu Aliona